

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AKTYWIZUJĄCY SCENARIUSZ LEKCJI

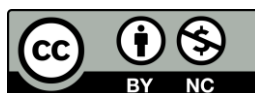
opracowany w ramach Projektu

„Wirtualna i aktywizująca metoda nauczania – realne efekty edukacyjne”

Projekt finansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+

TEMAT:

Pomoc uchodźcom

CELE zajęć:

Uwrażliwienie uczniów na potrzeby uchodźców, na potrzebę przybliżenia kraju w którym aktualnie mieszkają; pomoc socjalna dla uchodźców oraz działalność organizacji pozarządowych.

GRUPA DOCELOWA: Uczniowie szkół podstawowych.

METODY PRACY: Wyświetlenie planszy, burza mózgów, praca grupowa, praca indywidualna, dyskusja.

CZAS TRWANIA: 2 godziny dydaktyczne.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: Rzutnik multimedialny, komputer, film, flipchart, kolorowe pisaki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Przypomnij uczniom definicję **uchodźcy** – skorzystaj ze słowniczka.
2. Przedstaw uczniom ilu uchodźców na dzień dzisiejszy mamy na świecie i ogólne informacje o uchodźcach na świecie.

Liczba uchodźców na świecie stale wzrasta. Pod koniec ubiegłego roku około jednego procenta światowej populacji opuściło swoją ojczyznę [z powodu wojen, przemocy, konfliktów](#) i obawy przed prześladowaniami. W ubiegłym roku (2020) liczba uchodźców na świecie osiągnęła rekordowy poziom 79,5 mln. Od 2010 do 2019 roku uległa niemal podwojeniu, z 40 do 79,5 mln osób. Do Europy trafiło ok. 10 procent uchodźców, którzy opuścili rodzinne strony.

Uchodźcy w Polsce

Gdzie mieszkają uchodźcy w Polsce? Uchodźcy w Polsce mają prawo do swobodnego przemieszczania się po terytorium kraju. Większość mieszka w Warszawie i okolicach, a także w miastach, w których są lub były ośrodki dla cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy np. w Lublinie, Białymstoku, Łomży czy Łukowie.

Trzeba sobie zdawać jednak sprawę z tego, że mówimy o bardzo niewielkich pieniądzach – dla osoby samotnej wspomniane świadczenie wynosi 750 złotych miesięcznie, dla gospodarstwa dwuosobowego – po 600 złotych na osobę, zaś w czteroosobowej rodzinie – 375 złotych na osobę.

Należy też podkreślić, że cudzoziemcy nie mogą legalnie podjąć pracy co najmniej przez pierwsze 6 miesięcy trwania postępowania o przyznanie ochrony międzynarodowej, a często nawet przez cały okres procedury uchodźczej.

Uchodźcy na Słowacji

Dziś na Słowacji mieszkają ludzie z krajów takich jak Syria i Afganistan.

Z czego żyją?

Gdy uchodźcy uzyskają prawo stałego pobytu, mają prawo do świadczeń socjalnych – na przykład pomocy w potrzebie materialnej, zasiłku mieszkaniowego lub dzieci i tym podobnych. Dotyczy to jednak tylko tych świadczeń społecznych, które nie są naliczane od składek. Aby mieć do nich prawo, musieliby najpierw być zatrudnieni, tak jak osoby posiadające obywatelstwo słowackie.

Osoby ubiegające się o azyl są również wspierane przez różne organizacje pozarządowe, które często zapewniają im dodatkowy wkład finansowy, jeśli nie znajdą pracy lub nie rozpoczną działalności. Bardzo często w znalezieniu odpowiedniej pracy pomagają również organizacje pozarządowe.

Uchodźcy w Czechach

W 2019 r. najwięcej osób ubiegających się o ochronę międzynarodową (tj. azyl lub ochronę uzupełniającą) w Czechach pochodziło z Armenii (372 osoby), a następnie z Ukrainy (311 osób) i Gruzji (224 osoby), Wietnamu (143 osób) i Kazachstanu (109 osób). wnioskodawców).

Kieszonkowe dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową przebywających w ośrodku dla uchodźców wynosi 30 CZK dziennie. Tam też otrzymują darmowy posiłek. Z kolei w ośrodkach mieszkalnych migranci muszą sami gotować, więc otrzymują miesięczną kwotę minimum egzystencji, która obecnie wynosi 3 410 CZK.

Jeżeli wnioskodawca mieszka w ośrodku pobytowym i posiada własne środki finansowe przekraczające minimum egzystencji, oprócz posiłków w recepcji musi zapłacić za zakwaterowanie (130 CZK dziennie) z własnych środków centrum (112 CZK za dzień). Wnioskodawcy przebywający poza ośrodkiem pobytowym pokrywają wszelkie koszty związane z pobytem, z wyjątkiem świadczeń medycznych, z własnych środków.

1. Zapytaj uczniów: Jakiej pomocy mogą potrzebować uchodźcy przybywający do kraju? Zapisz na tablicy odpowiedzi.

Omów z uczniami temat o pomocy uchodźcom na świecie – ogólnie, jakie podejmowane są działania w celu pomocy ze strony

Prawo międzynarodowe - pomoc uchodźcom na świecie:

Międzynarodowa Konwencja o Ochronie Uchodźców istnieje, ponieważ po II wojnie światowej państwa zrozumiały, że muszą uregulować sytuację osób, które w przyszłości staną się uchodźcami. Konwencja mówi o podstawowych prawach, które państwa muszą przyznać uchodźcom.

Podstawowe prawa uchodźcy to:

- Prawo do uznania za uchodźcę (prawo do azylu),
- Prawo dostępu do procedury azylowej w celu ustalenia, czy dana osoba jest uchodźcą
- Zasada niekarania za nieuprawnione przekroczenie granicy (art. 31 Konwencji)
- Zasada non-refoulement (art. 33 Konwencji, a w Europie także art. 3 EKPC): ochrona przed powrotem do sytuacji, w której uchodźca byłby zagrożony prześladowaniem – nikt nie może wrócić do takiej sytuacji,
- Prawo do łączenia rodzin (jedności rodziny), które dotyczy tylko najbliższych krewnych – ojca/matki w przypadku dzieci, ew. mąż / żona. Prawo międzynarodowe uznaje, że uchodźca ma prawo do takiego samego statusu jak jego najbliżsi krewni oraz do pokojowego i bezpiecznego życia z nimi w nowym kraju.
- Integracja lokalna- większość uchodźców pozostaje w krajach graniczących ze strefą konfliktu. Celem jest jak największe zaangażowanie ich w życie na wsi, aby stali się pełnoprawną częścią społeczeństwa, nauczyli się języka, znaleźli pracę lub poszli do szkoły,
- Dobrowolny powrót - jeśli pozwalają na to warunki w kraju, z którego uchodźcy uciekli, uchodźcy powrócą do domu, do swoich krajów. Często pomagają im w tym różne organizacje, które zapewniają im pomoc i wsparcie w trudnych początkach. Przesiedlenie - to proces pomocy uchodźcom poprzez ich bezpośrednie przesiedlenie z kraju pierwszego azylu do kraju, który zapewni im nowy dom.

Czas 10 minut

1. Podziel uczniów na grupy.

Polecenie dla uczniów 1. Grupy: zapisz na kartce potrzeby socjalne (bytowe) i uszereguj je wg uznania od najważniejszych do najmniej ważnych.

Prawa socjalne nakładają na państwo obowiązek zaspokojenia określonych potrzeb obywatela.

Należą do nich:

- prawo pracy.
- ubezpieczenia społeczne.
- pomoc (opieka społeczna)
- zatrudnienie.
- ochrona zdrowia.
- ochrona prawa do mieszkania.

Polecenie dla uczniów 2. Grupy: zapisz na kartce potrzeby społeczne (kulturowe) i uszereguj je wg uznania od najważniejszych do najmniej ważnych.

Potrzeby społeczne – powszechnie występujące potrzeby, których zaspokojenie jest możliwe wyłącznie dzięki istnieniu instytucji społecznych. Wyróżniamy trzy podstawowe rodzaje potrzeb:

- przyrodnicze, do których zaspokajania jesteśmy zmuszeni, czyli potrzeby fizjologiczne, np. jedzenia
- kulturowe, związane z zasadami współżycia społecznego,
- organizacyjne, które są skutkiem dążenia do realizacji celów społeczeństwa.

Omów z uczniami zapisane odpowiedzi. Zapisz na tablicy/flipcharcie najważniejsze potrzeby bytowe i kulturowe.

Czas 15 min.

3. Zapytaj na jaką pomoc poza pomocą państwa mogą liczyć uchodźcy? Zapisz propozycje na tablicy.

Czas 5 min.

Pomoc uchodźcom świadczą rządy i instytucje państw, do których te osoby docierają oraz wyspecjalizowane organizacje i instytucje międzynarodowe, wśród których najważniejsze to: UNHCR, IOM, WFP oraz ECHO. Kolejną grupą są organizacje pozarządowe, które w swojej misji mają pomoc uchodźcom, pomoc humanitarną bądź ochronę praw człowieka. Należą do nich m.in.: Lekarze bez Granic, Oxfam, Save the Children oraz Polska Akcja Humanitarna.

Pomoc w Polsce

Państwo polskie ma obowiązek opieki nad uchodźcami – wynika to z ustawodawstwa unijnego oraz podpisanych przez nasz kraj umów międzynarodowych. Jednak praktyka pokazuje, że opieka ta nie jest wystarczająca. Środki wyasygnowane przez państwo polskie na pomoc uchodźcom wystarczają na zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb bytowych i bardzo skromną pomoc integracyjną, podczas gdy potrzeby są znacznie większe. Tu pojawia się pole działalności dla organizacji pozarządowych działających na rzecz uchodźców i migrantów.

W pomocy uchodźcom bardzo istotną rolę odgrywają organizacje pozarządowe i grupy nieformalne. Jednym z głównych zadań organizacji pozarządowych są działania na rzecz eliminowania barier, które napotykają uchodźcy.

Pomoc w Słowacji

Organizacje pozarządowe pracują nad programami poradnictwa społeczno-prawnego, zastępstwa prawnego osób ubiegających się o status uchodźcy, a także zajmują się działaniami na rzecz integracji cudzoziemców, którym udzielono azylu lub ochrony uzupełniającej.

Pomoc w Czechach

Organizacje zapewniają bezpłatną pomoc prawną i socjalną potrzebującym uchodźcom i cudzoziemcom, opiekują się małoletnimi cudzoziemcami bez opieki, pomagają w integracji w Republice Czeskiej lub udanym powrocie do domu. Organizacja Pomocy Uchodźcom udziela porad socjalnych i prawnych osobom ubiegającym się o azyl, osobom objętym ochroną uzupełniającą oraz cudzoziemcom legalnie przebywającym w Republice Czeskiej. Poradnictwo obejmuje kwestie zamieszkania w Republice Czeskiej, mieszkania, edukacji, możliwości zatrudnienia, ubezpieczenia, uprawnień do państwowych świadczeń socjalnych itp.

4. Wyświetl plansze z rodzajami pomocy socjalnej, którą mogą otrzymać uchodźcy – zał.1.

<https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/pomoc-socjalna/system-pomocy-socjalnej/rodzaje-przyznawanej-pomocy/>

5. Wyświetl film: PAH_org: Irak – pomagamy ludziom, którzy nie mogą wrócić do swoich domów

<https://www.youtube.com/watch?v=nG2qpq9Heps>

7. Wyświetl film [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube \(j. angielski\)](#)

<https://www.hrl.sk/sk/co-robime/temy/utecenci-a-azyl>

<https://www.kapacity.sk/informacia/vyzvy-utecencov-na-slovensku/>

Máme vlastné problémy, tak prečo pomáhať utečencom? -

<https://www.youtube.com/watch?v=Boi9w2L7060>

Źródła:

Źródła:

PL

1. Centrum Wielokulturowe

[KIM SĄ UCHODŹCY? – Centrum Wielokulturowe](#)

2. Uchodźcy info

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

<http://uchodzczy.info/?s=wspieraj>

3. Urząd do Spraw Cudzoziemców

<https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/pomoc-socialna/system-pomocy-socialnej/rodzaje-przyznawanej-pomocy/>

SK

4. Ministerstvo vnútra SR

[Prierez aktivít, Ministerstvo vnútra SR - Azyl a migrácia \(minv.sk\)](#)

5. The UN Refugee Agency Slovensko

[Utečenci/Azylanti | Útek z nebezpečenstva – UNHCR Slovakia](#)

6. The UN Refugee Agency Slovensko

[UNHCR Slovensko](#)

CZK

7. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR Česká republika](#)

8. Ministerstvo Práce a Sociálních Věcí

[Sociální práce s uprchlíky a cizinci pohledu pracovníků nevládních organizací v ČR \(mpsv.cz\)](#)

9. Charita Praha

[Pomoc cizincům žijícím v České republice | Arcidiecézní charita Praha](#)

10. Ministerstvo vnitra ČR

[Migrační a azylová politika ČR - Aktuální informace o migraci \(mvcr.cz\)](#)

SK

11. Tyzden.sk

Liga ľudských práv, občianske združenie podporujúce utečencov žijúcich na Slovensku.

[migračný kompas: Utečencov je už viac ako 70 miliónov. Vyháňajú ich vojny aj klimatická zmena | Spoločnosť | .týždeň - iný pohľad na spoločnosť \(tyzden.sk\)](#)

Załączniki:

PL

Zmienia życie. Otwiera umysły.

12. Fundacja Dobrego Odbioru

[UCHODŹCY MILE WIDZIANI – YouTube](#)

13. [FAKT24.PL](#)

[\(2\) Uchodźcy w Polsce - "Musieliśmy uciekać. Inaczej zabiliby mi męża" – YouTube](#)

CZ

14. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)

SK/CZ/PL

15. Migration matters **#rethinkmigration**

[Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube](#)

16. PŘEHLEDNĚ: Kolik berou žadatelé o azyl v zemích Evropské unie

https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/azyl-eu-kolik-berou-zadatele-migrant-prispevek.A180621_110923_zahranicni_mko

Załączniki:

1. **PL:** <https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/pomoc-socialna/system-pomocy-socialnej/rodzaje-przyznawanej-pomocy/>
2. **PL:** Fundacja Dobrego Odbioru: [UCHODŹCY MILE WIDZIANI - YouTube](#)
3. **PL:** FAKT24PL: [\(2\) Uchodźcy w Polsce - "Musieliśmy uciekać. Inaczej zabiliby mi męża" - YouTube](#)
4. **PL:** [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube](#)
5. **SK:** [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube](#)
6. **CZ:** [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube](#)
7. **CZ:** [UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)
8. **CZ:** [Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube](#)
9. **PL/SK/CZ** Słownik pojęć

M. Lipińska (red.), K. Biątek, A. Kowalska, E. Kownacka, M. Piegat-Kaczmarczyk, Warsztaty kompetencji międzykulturowych – podręcznik dla trenerów , Warszawa 2008